

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาวะผู้นำของนายอำเภอกับระดับการประสานงานภายในอำเภอในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย 8 จังหวัด รวม 75 อำเภอ ในบทนี้จะได้ขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอของอำเภอในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย 8 จังหวัด รวม 75 อำเภอ โดยแต่ละอำเภอจะประกอบไปด้วยนายอำเภอ 1 คน และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอจำนวน 15 คน อันได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ สรรพสามิตอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ สหกรณ์อำเภอ ที่ดินอำเภอ ป่าไม้อำเภอ สัสดีอำเภอ สारวตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ สรรพากรอำเภอ หัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 1,200 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ใช้เป็นประชากร
จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ	จำนวนหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ
เชียงราย	12	180
เชียงใหม่	19	285
น่าน	8	120
แพร่	7	105
พะเยา	7	105
แม่ฮ่องสอน	5	75
ลำปาง	12	180
ลำพูน	5	75
รวม	75	1,125

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified random sampling) อย่างไม่เป็นสัดส่วน ดังนี้

1. นายอำเภอทุกอำเภอของ 8 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย รวม 75 คน
2. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ทำการสุ่มอย่างง่ายมาอำเภอละ 4 คน

ทั้งหมด 75 อำเภอ รวม 300 คน

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 375 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ	จำนวนหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ
เชียงราย	12	48
เชียงใหม่	19	76
น่าน	8	32
แพร่	7	28
พะเยา	7	28
แม่ฮ่องสอน	5	20
ลำปาง	12	48
ลำพูน	5	20
รวม	75	300

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มี 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับนายอำเภอ มี 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนายอำเภอ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ระดับชั้น(ซี) สถานภาพของนายอำเภอ (ได้รับการคัดเลือกจากกรมการปกครอง หรือผ่านการสอบคัดเลือก) สถานภาพของอำเภอ(ชั้น 1. 2. 3. 4. หรือ 5.)
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอ ของมหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐโอไฮโอ ชื่อว่า Leader Behavior Description Questionnaire (LBDQ) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ให้นายอำเภอประเมินภาวะผู้นำของตนเอง

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ มี 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น(ซี) ประสบการณ์ในการรับราชการ ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ สถานภาพของนายอำเภอ (ชั้น 1. 2. 3. 4. หรือ 5.) ระบบการบริหารอำเภอ (รวมอำนาจหรือกระจายอำนาจ)

- ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของ McGregor ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอประเมินคุณลักษณะของตนเอง

- ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดภาวะผู้นำของนายอำเภอ ของมหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐโอไฮโอ ชื่อว่า Leader Behavior Description Questionnaire (LBDQ) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอประเมินแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอ

- ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดระดับการประสานงานภายในอำเภอ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบความคิดเกี่ยวกับการประสานงานของนักวิชาการต่าง ๆ

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหาร แบบภาวะผู้นำ คุณลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา การประสานงาน คำบรรยายเกี่ยวกับหลักวิชาและทฤษฎีต่าง ๆ ทางด้านการบริหารจากหนังสือ บทความในวารสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ตรงตามเนื้อหา

2. ศึกษาแบบสอบถามวัดภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐโอไฮโอ ชื่อว่า Leader Behavior Description Questionnaire หรือเรียกโดยย่อว่า LBDQ ซึ่งวิจิตร ธีระกุล ได้แปล เรียบเรียง และดัดแปลงไว้ รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง ได้แก่แบบสอบถามจากงานวิจัยของ วิรัช วิเศษสุวรรณ (2531) และ เทศ แก้วกลสิกรรม (2527)

3. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชาของ McGregor และศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พรทิพย์ วัชรินทร์ดิกล (2529)

4. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการประสานงานของนักวิชาการต่าง ๆ และศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ของกนกทิพย์ อินทรสุขศรี (2529)

5. สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด คือ ชุดหนึ่งสำหรับนายอำเภอ ซึ่งมี 2 ตอน อีกชุดหนึ่งสำหรับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งมี 4 ตอน

แบบสอบถามทั้งสองชุดสำหรับนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอนี้ ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอ แบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงาน กับระดับการประสานงานภายในอำเภอ มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 แบบสอบถามสำหรับประเมินแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวัดแบบภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ชื่อ Leader Behavior Description Questionnaire หรือเรียกโดยย่อว่า LBDQ ซึ่งวิจิตร ชีระกุล (2518:20-21) ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยไว้ โดยผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมาตราการจัดอันดับ (Rating Scale) 5 ตัวเลือก มีทั้งหมด 40 ข้อ เป็นข้อที่ใช้สำหรับประเมินภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ 15 ข้อ ได้แก่ 1 3 6 8 12 13 18 20 21 23 26 28 31 34 38 และสำหรับประเมินภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 2 4 7 9 11 14 16 17 22 24 27 29 32 35 39 ส่วนที่เหลืออีก 10 ข้อ ได้แก่ข้อ 5 10 15 19 25 30 33 36 37 40 นั้น ใส่ไว้เพื่อให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสูงเท่านั้น และไม่นำไปคิดคะแนนแปลผลในการวิจัยแต่ประการใด แบบสอบถามสำหรับประเมินแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอนี้ทั้งนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอจะได้ทำเหมือน ๆ กัน แบบทดสอบนี้ได้มีการทดสอบความเชื่อมั่นจากแบบสอบถาม โดยวิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงาน ได้ .93 และ .86 ตามลำดับ (Halpin 1968:88) สำหรับประเทศไทย วิรัช วิเศษสุวรรณ (2521:26) ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงานได้ความเชื่อมั่น .86 และ .87 ตามลำดับ ซึ่งนับได้ว่า เป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราการจัดอันดับ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

- 1 หมายถึงพฤติกรรมที่นายอำเภอปฏิบัติน้อยที่สุด หรือ ไม่มีเลย
- 2 หมายถึงพฤติกรรมที่นายอำเภอปฏิบัติน้อย

3 หมายถึงพฤติกรรมที่นายอำเภอปฏิบัติปานกลาง

4 หมายถึงพฤติกรรมที่นายอำเภอปฏิบัติมาก

5 หมายถึงพฤติกรรมที่นายอำเภอปฏิบัติมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน การให้คะแนนของทุกข้อมีดังนี้ มากที่สุด = 5

มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย = 1 ยกเว้นข้อ 9 12

15 18 20 30 และ 36 ให้คะแนนกลับกัน คือ มากที่สุด = 1 มาก = 2 ปานกลาง = 3

น้อย = 4 และน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย = 5

5.2 แบบสอบถามสำหรับประเมินคุณลักษณะ ของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของ McGregor (1963:125) และจากแบบสอบถามของ พรทิพย์ วัชรินทร์ดิลล (2529) ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกสองตัวเลือก มีทั้งหมด 21 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอทั้ง 21 ข้อ

ตัวชี้วัดคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอของ McGregor ที่นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ลักษณะชอบหรือไม่ชอบทำงาน มี 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 1 2 4
2. ลักษณะความรับผิดชอบหรือมุ่งปฏิบัติตามคำสั่ง มี 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 3 5 6 10
3. ลักษณะสิ่งจูงใจในการทำงาน มี 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 8 11 12 13 14
4. ลักษณะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 7 9 15 16 17
5. ลักษณะการแก้ปัญหาในการทำงานมี 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 18 19 20 21

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกสองตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของทุกข้อ ดังนี้ ลักษณะพฤติกรรมของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ปฏิบัติตามทฤษฎี X = 1 ส่วนลักษณะพฤติกรรมของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ปฏิบัติตามทฤษฎี Y = 2 เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้สามารถประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอได้อย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงถ่วงน้ำหนักตัวชี้วัดแต่ละตัวให้มีน้ำหนักเท่า ๆ กัน โดยให้คะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 100 คะแนน

5.3 แบบสอบถามสำหรับประเมินระดับการประสานงานภายในอำเภอ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากทฤษฎี การประสานงานของนักวิชาการต่าง ๆ และ

จากแบบสอบถามของ กนกทิพย์ อินทรสุขศรี (2529) ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกทำตัวเลือก มีทั้งหมด 13 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินระดับการประสานงานภายในอำเภอทั้ง 13 ข้อ

ตัวชี้วัดระดับการประสานงานภายในอำเภอที่นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ลักษณะการวางแผนเพื่อกำหนดหน้าที่ มี 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 1 2 3 5
2. ลักษณะการติดต่อสื่อสาร มี 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 4 6 7
3. ลักษณะการจัดตั้งคณะกรรมการ มี 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 8 9
4. ลักษณะการบัญชีและงบประมาณ มี 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 11
5. ลักษณะการประชุม มี 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 10
6. ลักษณะการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ มี 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 12
7. ลักษณะการประชาสัมพันธ์ มี 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 13

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามที่มีให้เลือกทำตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของทุกข้อ มีดังนี้ ลักษณะการปฏิบัติที่ทำให้การประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับสูงที่สุด = 5 ลักษณะการปฏิบัติที่ทำให้การประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับสูง = 4 ลักษณะการปฏิบัติที่ทำให้การประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับปานกลาง = 3 ลักษณะการปฏิบัติที่ทำให้การประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับต่ำ = 2 ลักษณะการปฏิบัติที่ทำให้การประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับต่ำที่สุดหรือ ไม่มีการประสานงานเลย = 1 เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้สามารถประเมินระดับการประสานงานภายในอำเภอได้อย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงถ่วงน้ำหนักตัวชี้วัดแต่ละตัวให้น้ำหนักเท่า ๆ กัน โดยให้คะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 100 คะแนน

6. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 10 คน เพื่อดูข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ

7. นำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ มาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอชัยภูมิ จังหวัดปทุมธานี เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า แบบสอบถามที่ใช้สำหรับการประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอมีความเชื่อมั่น .85 โดยหาตาม

สูตรของ Kuder-Richardson หรือ K.R.20 และแบบสอบถามสำหรับประเมินระดับการประสานงานภายในอำเภอมีความเชื่อมั่น .87 โดยหาตามวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งนับได้ว่าแบบสอบถามทั้งสอง เป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นในระดับสูง ส่วนค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามทั้งสองชุดเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ เมื่อทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.45*	12	2.45*
2	2.37*	13	4.00*
3	4.00*	14	2.63*
4	2.45*	15	2.32*
5	2.45*	16	2.45*
6	2.45*	17	4.00*
7	4.00*	18	3.00*
8	2.63*	19	3.00*
9	2.63*	20	3.00*
10	2.45*	21	3.00*
11	4.00*		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

t (d.f. = 8 , α = .05) จากตารางมีค่าเท่ากับ 2.31 (Two-Tailed Test)

ตารางที่ 4 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินระดับการ
 ประสานงานภายในอำเภอ เมื่อทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำ
 อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	3.13*	8	3.31*
2	2.90*	9	5.07*
3	3.38*	10	2.68*
4	2.70*	11	10.00*
5	3.07*	12	8.00*
6	2.90*	13	4.72*
7	3.31*		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

t (d.f. = 8 , α = .05) จากตารางมีค่าเท่ากับ 2.31 (Two-Tailed Test)

8. นำแบบสอบถามไปแจกแก่นายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ
 9. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของทั้งสองชุด
 ไปตรวจสอบคุณภาพ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามสำหรับประเมินแบบภาวะผู้นำของนายอำเภอ
 แบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงาน ของนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ มี
 ความเชื่อมั่น .97 และ .92 ตามลำดับ โดยหาตามวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา
 แบบสอบถามสำหรับประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ มีความเชื่อมั่น
 .92 โดยหาตามสูตรของ Kuder-Richardson หรือ K.R.20 และแบบสอบถามสำหรับ
 ประเมินระดับการประสานงานภายในอำเภอมีความเชื่อมั่น .94 โดยหาตามวิธีวิเคราะห์
 สัมประสิทธิ์แอลฟา ส่วนค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสำหรับประเมิน
 คุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ และแบบสอบถามสำหรับประเมินระดับการ
 ประสานงานภายในอำเภอ เป็นดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการ เมื่อใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	6.28*	12	4.18*
2	3.19*	13	6.30*
3	7.82*	14	2.02*
4	7.70*	15	5.88*
5	2.02*	16	2.32*
6	2.02*	17	4.69*
7	2.32*	18	8.89*
8	2.02*	19	2.25*
9	4.11*	20	3.99*
10	6.69*	21	4.87*
11	5.88*		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

t (d.f. = 130 , α = .05) จากตารางมีค่าเท่ากับ 1.96 (Two-Tailed Test)

ตารางที่ 6 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินระดับการ
ประสานงานภายในตัวอำเภอ เมื่อใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอต่างๆ
ในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	11.25*	8	14.06*
2	11.85*	9	8.55*
3	10.80*	10	16.46*
4	7.48*	11	8.41*
5	13.94*	12	10.08*
6	11.62*	13	15.18*
7	8.91*		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

t (d.f. = 130 , α = .05) จากตารางมีค่าเท่ากับ 1.96 (Two-Tailed Test)

เกณฑ์การวิเคราะห์

นำคะแนนที่คำนวณได้มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์โดยที่ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์
ภาวะผู้นำของนายอำเภอ เกณฑ์การวิเคราะห์คุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ
และเกณฑ์การแบ่งระดับการประสานงานภายในอำเภอ ไว้ดังนี้ คือ

1. เกณฑ์การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายอำเภอ

1.1 ภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์

ได้คะแนน 15-34 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ
นายอำเภอเกือบจะ ไม่มีความสัมพันธ์ฉันมิตรกับผู้ร่วมงานเลย เมินเฉยต่อผู้ร่วมงาน
ทำตนเป็นนายเต็มที่ไม่ให้ความไว้วางใจหรือไม่ให้ความนับถือเท่าที่ควร

นายอำเภอควรปรับปรุงตนเองในเรื่องนี้ให้มาก ผู้ร่วมงานจึงจะสบายใจและทำงานได้ดีขึ้น ถ้านายอำเภอไม่ปรับปรุงตัวเองเลยก็จะได้ชื่อว่าเป็นนายอำเภอที่เพด็จการ และไม่มีผู้ใดรักใคร่นับถือ

ได้คะแนน 35-55 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ นายอำเภอมีมนุษยสัมพันธ์ขั้นใช้ได้ ให้ความไว้วางใจและการยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงานพอสมควร ถ้านายอำเภอพยายามปรับปรุงความสัมพันธ์ให้มีความจริงจัง สนิทสนม เห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ให้ความอบอุ่นมากกว่าในปัจจุบัน นายอำเภอก็จะได้เป็นนายอำเภอชั้นยอดอันเป็นที่รักและนับถือของผู้ร่วมงานตลอดไป

ได้คะแนน 56-75 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ นายอำเภอเป็นผู้ที่สนใจไมตรีที่ดี ผู้ร่วมงานรักใคร่และอบอุ่นเมื่อได้ทำงานร่วมกัน เพราะผู้ร่วมงานจะได้รับการยอมรับนับถือ และได้รับการไว้วางใจจากนายอำเภอเป็นอย่างดี นายอำเภอเป็นบุคคลสำคัญสำหรับผู้ร่วมงาน และผู้ร่วมงานก็เป็นบุคคลสำคัญสำหรับนายอำเภอเช่นกัน นายอำเภอจะเป็นที่รักใคร่นับถือของผู้ร่วมงาน

1.2 ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน

ได้คะแนน 15-34 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ของนายอำเภอกับผู้ร่วมงานในด้านการงาน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมาย วิธีดำเนินการ การติดต่อสื่อสาร ยังไม่ได้ สมควรได้รับการปรับปรุงเป็นอย่างยิ่ง

ได้คะแนน 35-55 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ นายอำเภอใส่ใจในเรื่องงานและความสำเร็จของงานพอสมควร มีการติดต่อกับผู้ร่วมงาน ติดตามผลงาน กล่าวทำ กล่าวคิด มีความเข้มแข็ง และมีระเบียบแบบแผนพอสมควร ถ้านายอำเภอได้ปรับปรุงตัวเองในเรื่องการสั่งงาน การติดตามผลงานและการประสานงานให้มากกว่าในปัจจุบัน นายอำเภอก็จะได้เป็นนายอำเภอชั้นยอดคนหนึ่ง

ได้คะแนน 56-75 คะแนน หมายความว่า มีภาวะผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ นายอำเภอทำงานบริหารเป็น ทำงานได้ผลสำเร็จอยู่เสมอ เป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยและตรงต่อเวลาอยู่เสมอ เป็นนายอำเภอที่มีความคิดริเริ่ม กล่าวได้ กล่าวเสีย ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้ร่วมงานมาโดยตลอด และไม่ขาดที่จะวิจารณ์ผลงานที่

ควรปรับปรุง

เปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธและแบบมุ่งงาน

ถ้าคะแนนภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธต่ำกว่าคะแนนภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน แสดงว่า นายอำเภอเป็นผู้ที่เน้นถึงการทำงานและผลงานที่ได้รับมากกว่าการคำนึงถึงจิตใจ และ สัมพันธภาพของผู้ร่วมงาน หรือยังนึกถึงน้อยเกินไป ควรแก้ไขปรับปรุงด้านสัมพันธภาพให้มากกว่าเดิม ถ้าคะแนนภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธสูงกว่าคะแนนภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน แสดงว่า นายอำเภอเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับจิตใจและสัมพันธภาพของผู้ร่วมงาน มากกว่าการทำงาน และผลงานที่จะได้รับ ดังนั้นจึงควรแก้ไขปรับปรุงการทำงานโดยพยายามประสานงานและติดตามผลงานให้มากขึ้น ถ้าคะแนนภาวะผู้นำทั้งสองแบบเท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน แสดงว่า นายอำเภอทำงานโดยยึดทั้งงานและคนไปพร้อม ๆ กัน ถือเอาความสัมพันธ์และความสำเร็จของกลุ่มเป็นสำคัญ ถ้าคะแนนภาวะผู้นำทั้งสองแบบอยู่ในระดับต่ำ แสดงว่านายอำเภอควรปรับปรุงตนเอง ถ้าคะแนนภาวะผู้นำทั้งสองแบบอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่านายอำเภอเป็นผู้บริหารที่ใช้ได้คนหนึ่ง ถ้าได้มีการปรับปรุงตนเองให้มากกว่านี้ ก็จะได้เป็นนายอำเภอชั้นยอด และถ้าคะแนนภาวะผู้นำทั้งสองแบบอยู่ในระดับสูง แสดงว่า นายอำเภอเป็นผู้บริหารที่ดีเยี่ยม เป็นที่ต้องการของเพื่อนร่วมงาน

2. เกณฑ์การวิเคราะห์คุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

ได้คะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50 คะแนน หมายความว่า มีคุณลักษณะเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน พยายามหลีกเลี่ยงงานทุกอย่าง จะต้องใช้วิธีบังคับ ควบคุม สั่งการหรือลงโทษจึงจะทำงาน และจะทำงานเฉพาะที่ได้รับคำสั่งเท่านั้น พยายามที่จะปิดความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นและมีความคิดริเริ่มน้อย

ได้คะแนนมากกว่า 50 คะแนน หมายความว่า มีคุณลักษณะชอบทำงาน แสวงหาความรับผิดชอบ เพิ่มขึ้น ไม่ชอบวิธีการบังคับ ควบคุม สั่งการหรือการลงโทษ มีความกระตือรือร้นในงาน และมีความคิดริเริ่มสูง

3. เกณฑ์การแบ่งระดับการประสานงานภายในอำเภอ

ได้คะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน หมายความว่า มีการประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับต่ำ

ได้คะแนน 20-39 คะแนน หมายความว่ามีการประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ได้คะแนน 40-59 คะแนน หมายความว่ามีการประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับปานกลาง

ได้คะแนน 60-79 คะแนน หมายความว่ามีการประสานงานภายในอำเภออยู่ในระดับค่อนข้างสูง
ได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 80 คะแนน หมายความว่ามีการประสานงานภายในอำเภออยู่ใน
ระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
2. ผู้วิจัยได้แจกหนังสือนำส่งแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม อยู่ในระหว่างวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2532 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2532 ได้แบบสอบถามทั้งสองชุดคืนมารวม 348 ฉบับ (จากจำนวนที่ส่งไป 375 ฉบับ) คิดเป็นร้อยละ 92.80
3. ตรวจสอบคัดเลือกและเก็บแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 7 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนมา จำแนกตามประเภทผู้ตอบ

ผู้ตอบ	จำนวนที่แจก	จำนวนที่ได้รับคืน	ไม่สมบูรณ์	ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	
				จำนวน	ร้อยละ
นายอำเภอ	75	68	2	66	88.0
หัวหน้าส่วนราชการ ประจำอำเภอ	300	280	16	264	88.0
รวม	375	348	18	330	88.0

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่ส่งไป 375 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับนายอำเภอ 75 ฉบับ และแบบสอบถามของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ 300 ฉบับ นั้น ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามของนายอำเภอกลับคืนมา 68 ฉบับ ในจำนวนดังกล่าวได้หักแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ออก 2 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.0 ของแบบสอบถามที่ส่งไป สำหรับแบบสอบถามของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอได้รับกลับคืนมา 280 ฉบับ ในจำนวนดังกล่าวได้หักแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ออก 16 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ 264 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.0 ของแบบสอบถามที่ส่งไป หลังจากตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้บริการคอมพิวเตอร์จากสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X 2.1 (Statistical Package for the Social Sciences - X Release 2.1)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สืบรวจลักษณะพื้นฐานของข้อมูลส่วนตัวของนายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ และอำเภอ โดยการหาค่าร้อยละ
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงานของนายอำเภอ ตามความคิดเห็นของนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอเอง โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. หาค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ทดสอบความแตกต่างของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงาน ตามความคิดเห็นของนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ โดยใช้ค่า t (t-distribution)
5. หาค่าสถิติพื้นฐานของระดับการประสานงานภายในอำเภอ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ทดสอบความแตกต่างของระดับการประสานงานภายในอำเภอของนายอำเภอที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงาน โดยใช้ค่า t (t-distribution)

7. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงานของนายอำเภอ กับระดับการประสานงานภายในอำเภอ โดยการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตารางสำเร็จรูป (Critical Value of the Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

$$1.1 \text{ ค่าร้อยละของผู้ตอบ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}}$$

$$1.2 \text{ ค่าร้อยละของคำตอบ} = \frac{\text{จำนวนของคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N} \quad (\text{Guildford 1965:44})$$

เมื่อ \bar{x} แทนค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Ferguson 1971:62})$$

เมื่อ SD แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ $\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ $\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนจำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

1.5 ค่าความแปรปรวน ใช้สูตร

$$SD^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson } 1971:62)$$

เมื่อ SD^2 แทนค่าความแปรปรวน

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N , แทนจำนวนหน่วยอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร

$$r = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2] [N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

(Ferguson 1971:102)

เมื่อ r แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

$\sum x, \sum y$ แทนผลรวมของคะแนน x และคะแนน y ตามลำดับ

$\sum x^2, \sum y^2$ แทนผลรวมของคะแนน x และคะแนน y แต่ละตัวยกกำลังสองตามลำดับ

N แทนจำนวนหน่วยอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียล (Partial Correlation Coefficient) ใช้สูตร

$$r_{ij.k} = \frac{r_{ij} - (r_{ik})(r_{jk})}{\sqrt{(1-r_{ik}^2)(1-r_{jk}^2)}}$$

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2526:34-36)

เมื่อ $r_{ij.k}$ แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียล ระหว่างตัวแปร i และ j โดยกำจัดตัวแปร k ออกไป

r_{ij} แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร i และ j

r_{ik} แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร i และ k

r_{jk} แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร j และ k

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่ม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

(Edwards 1968:94)

เมื่อ	t	แทนค่าทดสอบสถิติ t
	\bar{x}_1, \bar{x}_2	แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	N_1, N_2	แทนจำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2